

Notat – restriktiv ammoniakregulering spænder ben for udvikling af landbrugsvirksomheder

Husdyrbrugslovens regler for ammoniakudledning fra staldanlæg til nærliggende natur giver i dag udfordringer for husdyrbrug, der gerne vil modernisere deres anlæg og udvikle deres virksomheder. Hvor EU's Habitatdirektiv kortlægger habitatnaturtyper, kræver Bekendtgørelsen om Husdyrsgodkendelse en vurdering af påvirkningen af habitatnaturtyper ved miljøgodkendelser samt revurderinger. Ved vurderingen beregnes også en teoretisk ammoniakdeposition, der kan få store konsekvenser for miljøgodkendelsen.

Reglerne kan betyde, at husdyrproducenter nær ammoniakfølsom natur risikerer en de facto nedlukning af virksomheden, fordi de ikke kan få godkendelse til at udvikle deres produktioner. Vel at mærke uden nogen form for erstatning. Samtidig er der en stor usikkerhed forbundet med etablering af ny natur, som i høj grad udfordrer indsatsen med etableringen af skov, udtagning af lavbundjord osv.

Selvom der var politisk bevidsthed om problematikken allerede da lovgivningen blev indført i 2011, er der stadig ikke fundet en løsning, og dermed ventes godt 300 virksomheder at komme i klemme under den nuværende gældende lovgivning.

Ved Hopballe Mølle i Vejle er man stærkt udfordret af nuværende ammoniaklovgivning. På trods af et stærkt fødevarerbrand, der igennem årtier har udviklet virksomheden med miljøtiltag, står man over for et uopnåeligt krav om nedbringelse af ammoniakdeposition.

Problemet er som udgangspunkt ikke, at der skal tages hensyn til den ammoniakfølsomme natur, men at fleksibilitet og mulighed for brug af konkrete vurderinger er fraværende. I sagsbehandlingen anvendes en teoretisk beregnet ammoniakdeposition, da der ikke er mulighed for anvendelse af konkrete målinger og data. Langt de fleste virksomhedsejere ønsker at implementere så mange virkemidler som muligt, herunder mere teknologi og alternative virkemidler, men det kræver dels en godkendelse af flere virkemidler og dels en længere tidsfrist for imødegåelse af ammoniakkravene.

I Ammoniakudvalget er man i fuld gang med at pege på anbefalinger, der forhåbentlig kan åbne op for en løsning for de virksomheder, der kommer i klemme i de stramme ammoniakkrav. Samtidig er den Grønne Trepert også i gang med at forhandle, hvordan Danmark som landbrugsland skal se ud i fremtiden. Flere virksomheder, der allerede er kommet i klemme i ammoniakkravene, afventer med spænding resultatet af disse forhandlinger, men der bør derfor også åbnes op for mere fleksibilitet nu og her.

Løsningen er at skabe bedre mulighed for, at virksomheder og kommuner dels kan afvente resultatet af ammoniakudvalgets arbejde og dels kan samarbejde om at finde lokale holdbare løsninger, der både tilgodeser naturen og virksomheden.

Og løsningerne er i fuld gang med at blive udviklet. Resultater fra EU viser blandt andet, at implementering af varmevekslere og luftrensere vurderes at kunne reducere op til 90% ammoniak i fx griseproduktion. Men det tager tid, og det har vi ikke. Miljøklagenævnsafgørelsen fra Aalborg Kommune fastslog, at en bedrift fik en restlevetid på 1 år. Det har medført, at flere kommuner har ændret praksis for, hvordan restlevetiden fastsættes, og dermed stiller det blot virksomhederne i en endnu større udfordring. Løsningerne er nemlig ikke fuldt tilgængelige endnu.

Vi anbefaler, at man kigger på, hvordan igangværende sager kan sættes i bero mens arbejdet i Ammoniakudvalget stadig pågår. Vi risikerer dermed ikke, at nogle virksomheder lukker u hensigtsmæssigt inden anbefalingerne er klar ultimo 2024. I vores perspektiv er det afgørende, at der laves små ændringer til lovgrundlaget, der sammen med flere værktøjer og fleksibilitet, giver myndighederne bedre rammer til, i samarbejde med virksomhederne, at finde de bedste lokale løsninger til gavn for både natur og landbrug.